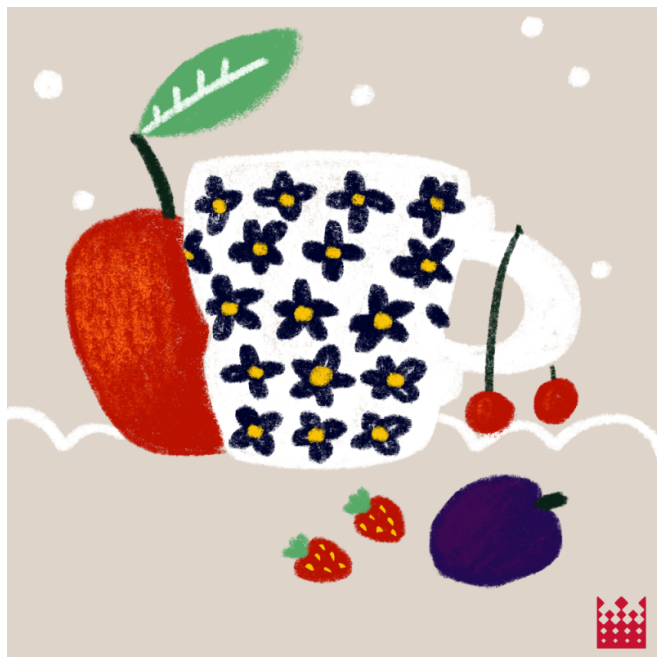

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

KOMPOT dla KOMPUTU

Marcelina Jarnuszkiewicz

Nazwa KOMPOT, której używamy na określenie deseru z owoców ugotowanych w sporej ilości wody z cukrem, a czasem także z korzeniami, to zapożyczenie z języka francuskiego (fr. compote). Forma KOMPUT to dawne określenie kompotu (przepisy na KOMPUTY znajdziemy w starych książkach kucharskich), ale słowo to ma też inne znaczenie. KOMPUT to zarówno 'wojsko' (ściślej: 'główne siły regularnej armii, utrzymywane przez skarb państwa w Polsce w XVII-XVIII w.'), jak i 'rejestr' oraz 'stan liczebny czegoś'. W tych znaczeniach słowo KOMPUT jest już historyzmem i archaizmem. KOMPUT przeszedł do polszczyzny w drugiej połowie XVI w. z łaciny kościelnej, w której computus oznaczał przede wszystkim 'rachunek' (przede wszystkim rachunek jako rachubę czasu, rachunek kalendarzowy). KOMPUT rachunkowo-wojskowy nie ma nic wspólnego z KOMPUTEM kompotowym. KOMPUT jako KOMPOT to wschodnia, kresowa i lwowska forma fonetyczna i graficzna odpowiadająca ogólnopolskiej KOMPOT. A francuski źródłosłów KOMPOTU – fr. compote – pochodzi od łacińskiego compositus 'skomponowany, uporządkowany, ułożony, złożony, odpowiednio zmieszany'. KOMPOT był bowiem – i dla niektórych wciąż jest – kompozycją starannie dobranych składników owocowych, połączonych tak, by razem dawały jak najwyborniejszy smak.